

MLW Sem.-1 Examination

401

Labour Legislation-1

February-2025

[Max. Marks : 70]

Time : 2-30 Hours]

- સૂચના : (૧) તમામ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) દરેક પ્રશ્નનાં ગુણ સમાન છે.

- ૧ મજૂર કાયદાઓનો ઇતિહાસ વિગતે ચર્ચો. ૧૪
અથવા
સંવિધાનિય હક્કોને રક્ષણ આપવા માટેની સંવેધાનિય ઉપાયો ચર્ચો.
- ૨ ઔદ્યોગિક સંબંધ કોડ ૨૦૨૦ નીચે ઔદ્યોગિક તકરારોનાં સમાધાન માટેની પદ્ધતિઓની જોગવાઈઓ ચર્ચો. ૧૪
અથવા
ઔદ્યોગિક સંબંધ કોડ ૨૦૨૦ હેઠળ દ્વિપક્ષીય ફોરમની જોગવાઈઓ ચર્ચો.
- ૩ ઔદ્યોગિક સંબંધ કોડ ૨૦૨૦ નીચે 'અયોગ્ય મજૂર વ્યવહાર' ની જોગવાઈઓ ચર્ચો. ૧૪
અથવા
ઔદ્યોગિક સંબંધ કોડ ૨૦૨૦ નીચે કેટલીક ચોક્કસ સંસ્થાઓમાં 'છટણી' અને 'બંધ' માટેની આગવી જોગવાઈઓની ચર્ચા કરો.
- ૪ ઔદ્યોગિક સંબંધ કોડ ૨૦૨૦ નીચે મજૂરસંઘની નોંધણીની જોગવાઈઓ ચર્ચો. ૧૪
અથવા
ઔદ્યોગિક સંબંધ કોડ ૨૦૨૦નું ત્રીજું પરિશિષ્ટ અને 'ફેરફારની નોટિસ' ની ચર્ચા કરો.
- ૫ એક કે બે વાક્યમાં જવાબ આપો (કોઈપણ સાત) : ૧૪
(૧) 'મૂળભૂત અધિકારો' નો તમે શો અર્થ કરો છો?
(૨) મજૂરને લગતા સંવિધાનનાં નિર્દેશાત્મક સિદ્ધાંતોની યાદી બનાવો.
(૩) ભારતનાં મહત્વનાં ઔદ્યોગિક સંબંધક આધિનિયમોની યાદી આપો.
(૪) ઔદ્યોગિક સંબંધ કોડ ૨૦૨૦ની 'એવરેજ પે' ની વ્યાખ્યા આપો.
(૫) ઔદ્યોગિક સંબંધ કોડ ૨૦૨૦ નીચે 'કર્મચારી' ની વ્યાખ્યા આપો.
(૬) ઔદ્યોગિક સંબંધ કોડ ૨૦૨૦ નીચે 'ઔદ્યોગિક તકરાર' ની વ્યાખ્યા આપો.
(૭) શું તમે વિચારો છો કે - "હડતાલ એ માલિકોનું કર્મચારીઓ વિરુદ્ધનું સાધન છે?" ખોટું કે ખરું?
(૮) ઔદ્યોગિક સંબંધ કોડ ૨૦૨૦ હેઠળ 'તાળાબંધી' વ્યાખ્યાયિત કરો.
(૯) મજૂર સંઘ તકરાર કેવી રીતે થાય છે? ટૂંકમાં સમજાવો.
(૧૦) ઔદ્યોગિક સંબંધ કોડનાં કયા પરિશિષ્ટમાં 'અયોગ્ય મજૂર વ્યવહાર' દર્શાવેલા છે?
(૧૧) ઔદ્યોગિક સંબંધ કોડ, ૨૦૨૦નાં સેક્શન ૭૮ અને ૭૯નાં ઉલ્લંઘન બદલ માલિકને શું સજા છે?
(૧૨) ઔદ્યોગિક સંબંધ કોડ, ૨૦૨૦ની કલમ ૮૫ નીચે સજા લાદવાની સત્તા કોને છે?

0102E1279-2

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
(2) All questions carry equal marks.

- 1 Discuss history of labour legislations in detail. 14
OR
Discuss constitutional remedies for protection of constitutional rights.
- 2 Discuss provisions relating to mechanism for resolution of industrial disputes under IR Code 2020. 14
OR
Discuss provisions relating to bipartite forum under IR Code 2020.
- 3 Discuss provisions relating to unfair labour practice under IR Code 2020. 14
OR
Discuss special provisions relating to retrenchment and closure in certain establishment under IR Code 2020.
- 4 Discuss provisions relating to registration of trade union under IR Code 2020. 14
OR
Discuss third schedule and notice of change under IR Code 2020.
- 5 Answer in one or two sentences (any seven) : 14
- (1) What do you mean by fundamental rights?
 - (2) List directive principles regarding labour under constitution.
 - (3) List out major IR legislation of India.
 - (4) Define 'average pay' under IR Code 2020.
 - (5) Define 'employee' under IR Code 2020.
 - (6) Define 'industrial dispute' under IR Code 2020.
 - (7) Do you think- 'strike is a tool of employer against employee'- true or false?
 - (8) Define 'lock out' under IR Code 2020.
 - (9) How trade union dispute occur? Explain in brief.
 - (10) Which schedule of IR Code specifies unfair labour practice?
 - (11) What is penalty for contravention of section 78 and 79 for employer under IR Code 2020.
 - (12) Who has power to impose penalty under section 85 of IR Code 2020?
-